

Handläggare
Linda Lantz
Telefon: 08-508 01 449

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2017-10-26

Ökning av ärenden kopplat till hedersvåld

Skrivelse av Benjamin Dousa m.fl. (M)

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Ulrika Axelsson
avdelningschef socialtjänst vuxna

Sammanfattning

Benjamin Dousa m.fl. (M) har inlämnat en skrivelse ”Alarmerande ökning av ärenden kopplat till hedersvåld”. Förvaltningen ser ökningen av ärenden till relationsvåldsteamet (RVT) som resultatet av ett målinriktat arbete. Förvaltningen arbetar sedan slutet av 2016, utifrån *Stockholms stads program mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020*. I förvaltningens verksamhetsplan för 2017 finns flera nämndmål direkt relaterade till arbetsområdet. I socialtjänstrapporten 2016 framgår att Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har näst flest placeringar i skyddat boende av stadens alla förvaltningar. I Brottsförebyggande rådets (BRÅs) nationella kartläggning av brott i nära relationer (2014) uppgav 6,8 procent av befolkningen att de utsattes för brott i en nära relation under 2012. I stadens trygghetsmätning 2017 uppger 11 % i stadsdelsområdet att de ofta eller mycket ofta under de senaste 12 månaderna känt oro för överfall eller våld i hemmet. I stadsdelarna Husby och Rinkeby är siffran 15 %. Förvaltningen befarar därmed att ett mörkertal finns i stadsdelsområdet gällande antalet utsatta personer. Förvaltningen arbetar för att alla invånare som utsätts för hedersvåld eller våld i nära relation får det stöd de behöver.

Bakgrund

Benjamin Dousa m.fl. (M) har inlämnat en skrivelse ”Alarmerande ökning av ärenden kopplat till hedersvåld”.

Ärendet

Skrivelsen tar upp ökningen av ärenden hos relationsvårdsteamet (RVT) och det prognosticerade budgetunderskottet på 4.0 miljoner kronor för placeringar i skyddat boende. Benjamin Dousa m.fl. (M) ber förvaltningen att:

- Kartlägga och utreda vad ökningen beror på
- Arbeta fram metoder för att vända utvecklingen
- Stärka samarbetet med andra myndigheter i arbetet mot hedersvåld och våld i nära relationer

Skrivelsen bifogas.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts inom socialtjänst vuxna. Information och synpunkter har inhämtats ifrån avdelningarna förskola, socialtjänst barn och ungdom samt socialtjänst stöd, service och förebyggande ungdomsinsatser,.

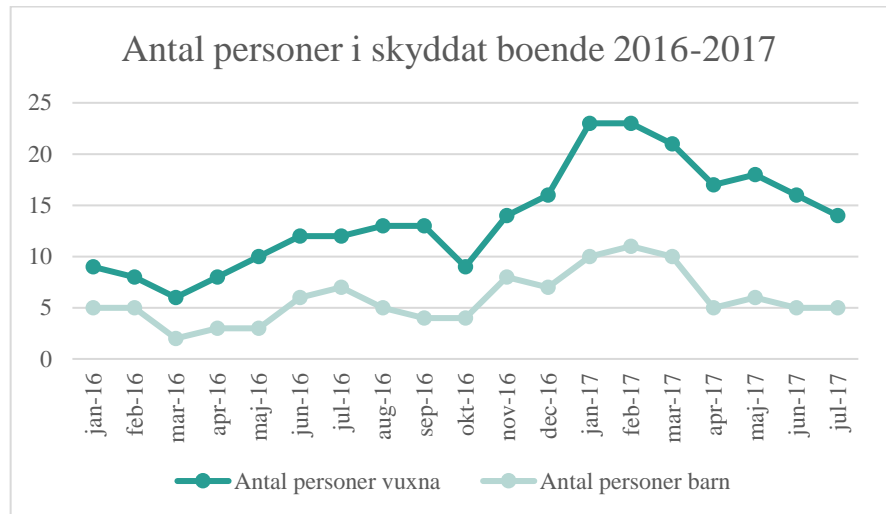
Förvaltningens synpunkter

Orsak till ökning av ärenden och kostnader.

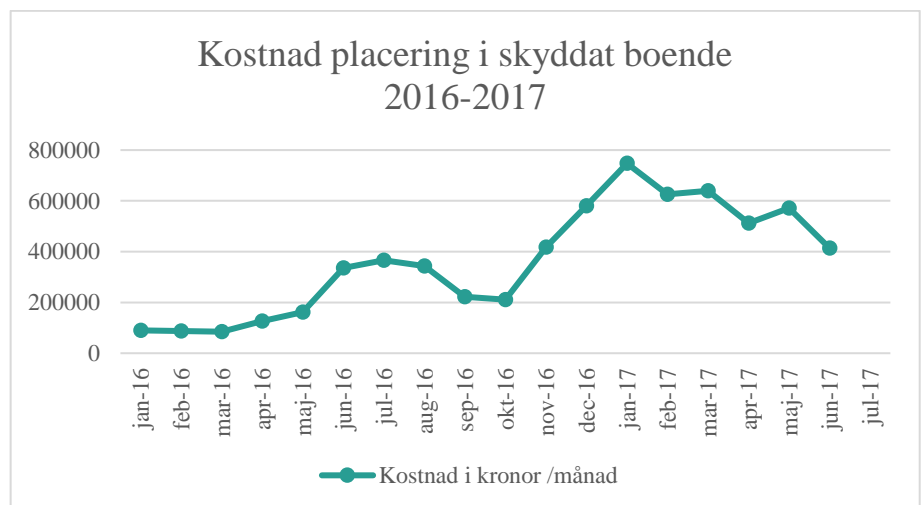
Förvaltningen ser ökningen av ärenden till RVT som resultatet av ett målinriktat arbete. Förvaltningen arbetar sedan slutet av 2016, utifrån *Stockholms stads program mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020*.

I förvaltningens verksamhetsplan för 2017 finns nedanstående nämndmål direkt relaterade till arbetsområdet.

- Barn, ungdomar och vuxna som riskerar att uppleva våld i nära relation och hedersrelaterat våld identifieras.
- Barns bästa ska särskilt beaktas när vuxna har kontakt med socialtjänsten.
- Barn och unga lever utan våld i nära relationer.
- Invånare i stadsdelsområdet får stöd när våld i nära relationer förekommer.

I diagrammet ovan ses utvecklingen gällande placeringar för vuxna resp. barn. Förvaltningen bedömer att ökningen av antalet ärenden och kostnadsökningen, vilket redovisas i diagrammet nedan, står i relation till varandra.

Bristen på plats i skyddade boenden och särskilda förutsättningar utifrån klienters skyddsbehov, har påverkat kostnadsökningen. Några kvinnor i behov av skyddat boende utifrån hedersrelaterat våld har många barn. Det har inneburit att stora familjer placerats vilket bidragit till höga kostnader. Placeringar på skyddat boende där kompetens inom hedersrelaterat våld finns, är betydligt dyrare än andra skyddade boenden för våldsutsatta. Flera placeringar har skett på annan ort med ökade resekostnader som följd.

Längre placeringar

Placeringstiderna på skyddade boenden har blivit längre. Motiveringsarbete har bedrivits när kvinnor övervägt att gå tillbaka till de våldsutövande männen, som ofta är barnens pappor. Under 2017 har RVT lyckats bättre med att undvika att placeringar tagit slut i förtid pga. att kvinnor gått tillbaka till förövaren. Att kvinnan bibehåller separationen från mannen är inte bara viktigt för kvinnan och barnens välmående utan även utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv på både kort och lång sikt. Återkommande skyddsplaceringar är vanligt för målgruppen vilket bidrar till en längre tid av otrygga levnadsvillkor för barnen och kvinnan. I socialtjänstinspektörernas kvalitetsgranskningar 2016 och 2017 gällande barn som upplevt våld, framkommer att det finns samband mellan att växa upp med våld i familjen och egna vuxenrelationer senare i livet där våld förekommer samt andra sociala och psykologiska problem. Det finns också en tydlig överlappning mellan våld i nära relation och barnmisshandel. Svenska nationella studier har visat att barn i familjer där våld förekommer mot en förälder, har sex gånger ökad risk att bli slagna jämfört med familjer där våld mot en förälder inte förekommer. Den allmänna bostadsbristen har också bidragit till att placeringstiderna blivit längre.

Många av de som placerats har ingen eller mycket liten erfarenhet av svenska samhället i kombination med bristfällig kunskap i svenska språket. Detta försvårar möjligheten att flytta ut och klara sig självständigt och ökar behovet av stöd. En ny tjänst har inrättats inom RVT som ska arbeta med stöd till de som bor på skyddat boende. Stödet innebär att hjälpa placerade att förbereda en flytt och att klara ett eget boende så snart hotbilden inte längre finns.

I Brottsförebyggande rådets (BRÅs) nationella kartläggning av brott i nära relationer (2014) uppgav 6,8 procent av befolkningen att de utsattes för brott i en nära relation under 2012. I stadens trygghetsmätning 2017 uppgav 11 % i stadsdelsområdet att de ofta eller mycket ofta under de senaste 12 månaderna känt oro för överfall eller våld i hemmet. I stadsdelarna Husby och Rinkeby är siffran 15 %. I socialtjänstrapporten 2016 redovisar staden att Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har näst flest placeringar i skyddat boende av stadens alla förvaltningar. Alla som utsatts för brott i nära relation har inte behov av skyddat boende men förvaltningen arbetar för att alla utsatta ska få det stöd som behövs.

Metoder och arbetssätt

Inom socialtjänsten arbetar enheterna med olika metodstöd för att identifiera om våld förekommer. Personer som riskerar våld i nära relation och hedersrelaterat våld bör identifieras tidigt. Med tidiga insatser främjas jämlika livsvillkor för alla invånare i stadsdelsområdet.

För att nå de personer som utsätts för våld i nära relation eller hedersförtryck arbetar förvaltningen med marknadsföring av RVT i stadsdelsområdet. Informationen gäller var man kan vända sig om utsatts för våld eller känner oro för att någon annan utsätts för våld. Medborgarkontoret och familjehuset är några av de platser där information finns. Förvaltningen har under tre veckor informerat på 58 bildskärmar i Kista galleria på åtta olika språk. Äldreomsorgens beställarenhet har skickat ut information till alla invånare över 65 år. Under januari-juni 2017 har RVT tagit emot 960 samtal till sin jourtelefon vilket är en avsevärd ökning ifrån 2016 då 127 samtal inkom under motsvarande period. Detta bedöms vara en följd av de informationsinsatser som genomförts.

Om våld identifierats av annan enhet i förvaltningen, finns rutiner för hur kontakt med RVT ska ske. Personer under 18 år som upplevt våld i nära relation och hedersrelaterat våld får stöd genom förvaltningens barn- och ungdomsenhet. Familjehusen i Rinkeby och Husby erbjuder föräldrastöd i öppna former.

Utbildning för medarbetare

Kunskapen om våld i nära relation, konsekvenser av våld och hur våld kan upptäckas och motverkas behöver ständigt utvecklas hos alla medarbetare i förvaltningen. Förvaltningen arbetar målinriktat med utbildningsinsatser för alla medarbetare inom alla avdelningar, för att främja att våldsutsatthet identifieras i tidigt skede.

Samarbetet med andra myndigheter

Förvaltningen ingår i en stadsövergripande arbetsgrupp under ledning av socialförvaltningen om möjligheten att öppna en mottagning för behandling av våldsutövare och våldsutsatta i Järvaområdet. Förvaltningen ingår även i ett flertal samverkansnätverk inom området, både inom Stockholms stad och med andra aktörer inom området.

RVT träffar enheter inom förvaltningen, SFI, Komvux och vårdcentraler för att sprida information till medarbetare och samverkanspartners. Bostadsbolag i området har RVT:s information i sina fastigheter.

Förvaltningen bedriver ett våldsförebyggande arbete med genusperspektiv bland barn och unga, initierat av styrgruppen för Myndigheter i samverkan (MYS). För att ett våldspreventivt arbete ska få genomslag behövs metoder och strategier i så många som möjligt av de verksamheter som möter barn och unga. Det första steget är att implementera ett våldsförebyggande program i högstadiet kallat Mentors in Violence Prevention (MVP). Förskoleverksamheten deltar i och följer arbetet med syfte att utveckla detta arbetssätt även anpassat för förskolan.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningar samarbetar med sociala insatsgrupper (SIG) för att hjälpa unga vuxna som har kriminalitet som livsstil. Arbetet sker i nära samverkan med kriminalvård, polis, Jobbtorg och arbetsförmedling. Syftet är att deltagarna ska lämna kriminalitet och droganvändning för att istället komma ut i arbete, praktik eller utbildning.

Metoder för att vända utvecklingen

Förvaltningen bedömer att det fortsatt finns ett mörkertal gällande utsatta personer i stadsdelsområdet. Förvaltningens arbete i stadsdelsområdet fortsätter utifrån verksamhetsplan 2017 och *Stockholms stads program mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020*. Förvaltningen strävar efter att nå alla invånare som utsätts för hedersvåld eller våld i nära relation för att för att kunna säkerställa att de får det stöd och skydd de behöver.

Bilaga

Skrivelse till stadsdelsnämnden 2017-02-20 (Dnr 1.6.-303-2017)